

RODOLJUB.

Glasilno „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

11. števil.

V Ljubljani, dne 4. junija 1892.

II. leto.

Mrzla sapa.

Odkar se je jel zopet zavedati narod slovenski, sojeno mu je bilo malo veselih in jasnih dni. Od vsega spočetka boriti se mu je bilo s sosedi in domačimi usiljenci, ki so smatrali njegov jezik sposoben k večjemu za hlapce in komaj so osiveli tisti Slovenci, ki so bili še tepeni za vsako slovensko besedo, spregovorjeno v šoli. Naudusenosti in vztrajnosti naših probuditeljev posrečilo se je, zboljšati polagoma tiste sramotne razmere. Jela nam je svitati zarja lepše bodočnosti, a žal, prezgodaj smo se veselili.

To prepričanje sili nam danes v roko pero, da zopet in zopet kličemo k slogi in edinosti svareč in pa preteč. — Priborili smo resnično svojemu jeziku vsaj na Kranjskem in deloma tudi na Štajerskem ter Primorskem nekoliko veljave v šoli in uradu, prisilili smo nemške vlade, da so vzpoznavale in vzpoznale življenje našega naroda tu in tam. To pa je tudi vse. Celokupnega naroda slovenskega Nemci še danes nečejo poznati, oni poznajo le Kranjce, Štajerce, Primorce in

Korošce in kar je že zdavna prav in pravica na Kranjskem, to še dandanes trdovratno odrekajo zlasti našim bratom Koroščem in Istranom. Tam je še vedno slovenska beseda greh in slovenski deci še vedno ubijajo v glavo nemščino in laščino, predno jih uče moliti v maternem jeziku Očenaš. To je vsakomur znano, to povdarjalo se je v državnem in v deželnih zborih že desetkrat in desetkrat — in vendar so nas Kranjce z drobtinami opijanili Nemci. Nič jim ni bilo prav, da se potegujemo tudi za brate izven Kranjske, da v tem obziru nečemo poznati mejnih kolov in zategadelj jeli so vzbujati našo pozornost za druge, čisto nepotrebne zadeve, prav tako, kakor se odvraca otrok od neljubega predmeta. Pri polni mizi sedite Kranjci — tako so nam jeli govoriti nemški odposlanci — raz mizo se vam cedi jezikovna ravnopravnost, pustite torej Štajerce, Korošce in Primorce in na to pazite — da svojih duš ne boste pogubili. In glej, kakor iskra v slamnato streho, tako je padla med nas ta beseda! Vera je v nevarnosti, to je že nekaj let

LISTEK.

Šmirhazel.

(Črtica iz vojaškega življenja.)

Na dvorišči stale so stotnije v lepih vrstah kot bi jih z vrstico potegnili, za njimi trobentači in poleg teh pa pošteno umazani — krojači in čevljarji.

Gospodje „feldvebeljni“ so svoj krik in zmerjanje že opravili. Sedaj stoji pred vsako kompanijo po jeden ali dva častnika, prejemajo „meldunge“, ogledujejo vojake in kriče, kakor bi jih na nože vrgel.

Naj zmerja častnik še bolj, naj se igra in maha s sabljo marsikomu pod nosom, nihče niti z očesom ne trenje; naj si izmisli svoje dovtype primerjaje tega s kapucinom, onega s prababico Adamovo ali z belim slonom, nobenega ne preмага skušnjava, da bi se zasmijal, kajti

to bi nakopalo vsakomu v vrsti stoječih ostro vojaško kazen.

Pri 10. kompaniji je posebno živo. Na okrajnem krilu stoji mož, opravljen s „cakumpakom“, čeprav imajo ostali vojaki le bajonete ob strani.

Ta revček imel je malo prej radost, da so si ga ogledali četovodje in „feldvebeljni“ od vseh strani. A sedaj ga ima pa gospod lajtmant v perilu. Na njem sicer ni našel prav nič napačnega, pa vendar kriči nad njim in ga zmerja.

Šmirhazel sem, šmirhazel tje — doni, — ubogi vojak pa stoji, še skoro dihati si ne upa. Cel naval primkov in zbadljivih dovtipov usiplje se na njegovo glavo in kakor bi se gospodu poročniku tožilo, da ne more mostvo njegovih šal hvaliti se smehom, ukaže nakrat „rut“.

Pri tem se smejo vojaki smejati in vsi obrazji so se obrnili v uboega Žolno.

sem bojni klic, mesto da bi dejali, narod je v nevarnosti. Kdor pa tega ne veruje, kdor se sklicuje na uzorno delovanje slovenske duhovščine v prejšnjih časih in na globoko versko prepričanje naroda v preteklih in sedanjih časih — tisti je brezverec in antikrist! In zato naj smo brezverci tudi mi, ki si želimo nazaj le tistih blaženih dni, ko sta roko v roko delovala v prid naroda slovenski duhovnik in posvetnjak.

Sedaj pa se kažejo že zli nasledki razpora, ki ga je zasejala v nas túja sila in zvijača. Naša dolžnost pa je, da razkrijemo narodu te nasledke in da ga svarimo „Sloga jači nesloga tlačí“, to je star pregovor in vlada, uvidevši, da nas je razdvojila Slovence, da je razdvojila tudi njih zastopnike v državnem zboru, pričela nas je zopet z vso silo pritiskati ob steno. Koroški Slovenci so tam, kjer so bili pred desetimi leti in glas upijočega v puščavi ostaja tam vsaka pritožba zoper neznosno nemško nasilstvo; v Istri smatra se slovensko mišljenje še vedno za puntarijo in orožniki morajo stražiti tamošnje naše neustrašne zastopnike pred talijanskimi pobalini. Na Štajerskem prodira Nemeč globlje in globlje v slovensko ozemlje in kdor se temu v bran postavlja, je — Rus ali pa vsaj slab Avstrijec. Kranjskim državnim poslancem pa pravi vlada, da jih vse to kot Kranjce nič ne briga. Veseli naj bodo Slovenci, da tudi na Kranjskem še ne leže pod mizo! — Take so danes razmere in kdor bo zopet trdil, da govorimo neresnico, tistega spomnili bomo samo na glavni shod nemškega „šilveraina“, ki se je vršil te dni na Dunaji, na govor moravskega škofa, prečastnega gospoda Bauer-ja in pa na postopanje višjega deželnega sodišča v Gradci. Nemški „šilverain“ je za nas Slovence zlasti na Koroškem in Štajerskem to, kar je za

travnik krt, v njegovih šolah odtujujejo se slovenska deca svojemu narodu in jeziku — in kdo je pozdravil na njegovi skupščini navzoče grobokope slovenstva in slovanstva, došle celo iz Pruske? Sam minister Kuenburg in cesarjev namestnik na Dunaji baron Kielmansegg. Na Koroškem pa se vrše shodi naše zgolj v obrambo ustanovljene družbe sv. Cirila in Metoda v senci orožniških bajonetov! In kdo je povzdignil navzlic ministru in namestniku svoj glas zoper ponemčevalno nalogo „šilveraina“ v Čehih? Bil je to škof, katoliški škof Bauer v Brnu. Pri nas pa kaj tacega še nismo čuli in vender vladikuje po slovenskih pokrajinah, v katere silita nemški in talijanski krt, pet katoliških škofov. Potem naj pa še kdo reče, da vera ni v nevarnosti — pa ne pri nas! Višje deželno sodišče v Gradci nam ne privošči na slovensko tožbo slovenske sodbe — tako daleč smo prišli. Čemu bi potem še omenjali, da je n. pr. na Primorskem sokolskim društvom zabranjena oprava, kakeršno že desetletja slobodno nosijo drugi slovenski „Sokoli“ — ker je preveč slovenska.

Zares mrzla, ledena sapa veje tam iz nemškega Dunaja. Skrajni čas je zategadelj, da odložimo bratomorno orožje in da se skupimo zopet vsi Slovenci pod enim praporom, pod praporom narodnosti. Le ta prapor nam je braniti, vere nam pa nikdo ne jemlje. In zategadelj povzdignili smo tudi danes zopet in zopet svoj glas. Narod, ne daj se omamiti, stoj za svoje pravice, kakor stoji v morji siva skala, ob katero zastonj pluskajo valovi hinavstva in posilstva, narod odpri oči in vzklikni kakor en mož:

Moj jezik — moja čast in slava,

Moj jezik — moja sreča in bodočnost.

Politični pregled.

Državni zbor odkazal je vladne predloge glede spremembe sedanjega denarja posebnemu odseku. Mnenja o

stvari sami so zelo različna, tako da skoro ni mogoče povedati, kako se bo končno dognala ta reč. Razen te

„Habtaht“ zadoni na to naglo, vojaki staknejo pete, napno prsa in napravijo uprav komisno-resni obraz.

Blíza se gospod stotnik, zadnja in najhujša nevihta na glavo revčka.

Stotnik hodi okrog vrste ter se zadovoljno smehlja. Še-le pred Žolno se mu lice stemni. Vojak ima sicer vse v uzornem redu, toda čaka, katero mu je gospod lajtnant dotakniviši se precej nemilo njegove glave nekoliko na stran potisnil, sedi mu mesto na sredi glave, nekoliko na strani.

„Za vraga, šmirhanzel, ali se takó hodi k „befelu“, kakor od godbe in pijače?“ razjezi se stotnik in z mahljem roke učini, da sedi revčku Žolni čaka na drugem ušesu uboge glave.

Šmirhanzel pogleda z boleznim očitanjem na poročnika, kakor bi hotel reči: „Vidiš, to si mi ti zakrivil“.

„Janez Žolna bode po befelu sam eksercirat“, veli stotnik, Žolni pa so se kar kolena stresla.

Ukaz je prečitan, vojaki odstopijo in se razidejo. Le Žolna se svojim „cakumpakom“ stoji tu in čaka. Slednjič ga zapazi stotnik in začne komandirati z izdrto sabljo svoj „cuk“, goneč ga sem ter tja po dvorišču. Pri tem pa kliče svoja povelja, kakor da vodi cel polk, toda ubogi šmirhanzel, čim boljje sliši, tem manj razume in še bolj je zmučen.

Žolna se poti, stotnik se poti in oba imata te zabave že preveč, toda le jeden sme svojo voljo izreči.

„Cuk halt!“ komanduje stotnik in porine sabljo v nožnico.

Žolna stoji kakor steber. Prsa se mu močno dvigajo, pot mu lije po obrazu. Stotnik ga opazuje nekaj trenutkov, zaviše si brke ter zarenči: „No, da imam deset takih v kompaniji, pa jim utečem! Raje imam deset zamorcev, kakor le — jednega Žolno!“

Obrnil se je k vojašnici. „Kaprol Fonták!“ zaklical je, da se je skoro zidovje treslo.

predloge posvetoval se je državni zbor tudi zaradi odpisa davkov tistim zemljiškim posestnikom, katerim je toča ali povodenj ali kaka druga nezgoda naredila kaj škode. Ta predlog se je odkazal davčnemu odseku v poročanje. Ker bode zdaj imeli odsek za premembo denarja veliko sej, se bode državni zbor bavil le bolj z manjšimi reči. — Slovenski in hrvatski poslanci stavili so razne interpelacije, mej drugim tudi zaradi nekega sodnega odloka in zaradi odprave slovenskega jezika kot polkovnega jezika v koroškem polku št. 7, ministri pa so tudi odgovarjali na razne interpelacije, seveda tako, kakor je navada. Vsak berač hvali svojo malho. — Na **Hrvatskem** vršile so se te dni volitve v dež. zbor. Narodna neodvisna stranka se teh volitev niti udeležila ni, ker je že naprej videla, da ni mogoče zmagati, če rabijo nasprotniki nepoštena sredstva. In res, tako, kakor je delovala hrvaška vlada, da so zmagali njeni privrženci, tako ravnajo samo med Turki. Zapirala je volilce kar na kratko, tako, da niso mogli priti na volišče. Vsled tega je zmagala vladna stranka skoro povsod, samo v nekaterih krajih

voljen je bil kandidat stranke prava. — Te dni prišli so na Dunaj **rumunski odposlanci**, po številu kakih 130, da bi izročili cesarju spomenico, v kateri so popisane vse kričeče krivice, ki se gode Romunom od Madjarov, pa cesar jih ni pustil k sebi in tako so se morali vrniti v domovino med nesrečne rojake, ne da bi bili kaj opravili. — Na **Italijanskem** imajo sicer novo ministerstvo, a takšno, da ž njim nihče ni zadovoljen. Ker nova vlada v narodni zbornici ne more dobiti potrebne večine, razpustila jo bode in razpisala nove volitve. Vedne te homatije so pač jasen dokaz, da so italijanske razmere tako zavožene, da jim skoraj ni pomoči. — Na **Francoskem** je še vedno boj med republikanci in duhovniki, kateri so ji sovražni, čeprav je papež že večkrat ostro zaukazal, da se morajo duhovniki okleniti republike. Francoski kardinali in škofje pa se za papeževe ukaze ne zmenijo čisto nič, ampak pravijo, da ima sv. oče ukazovati samo v verskih rečeh, v političnih pa nič. Tukaj je torej videti, da duhovniki tudi na Francoskem zlorabljajo vero za svoje posebne namene, prav tako, kakor na Kranjskem.

Dopisi.

Z Dobrove pri Ljubljani, 29. maja. [Izv. dop.] (Sleparsk agent.) Že večkrat si, vrli „Rodoljub“, svaril preprosto ljudstvo pred sleparskimi agenti; vendar pa še marsikdo veruje sladkim besedam teh zvijačnikov, in kakor drugod, tako tudi pri nas. Dne 28. marca t. l. hodil je po Dobrovi neki G. Zupan kot zastopnik firme Ferd. Mellan v Pragi. Ponujal je različne ure in mnogovrstne pečate. Da bi več žrtev nalovil v svojo zanjko, trdil je, da prodaja svoje blago tudi proti plačilu na obroke in sicer po ravno isti ceni, kakor če bi se vsa kupna cena ob enem plačala. Verjevši tem besedam, naročil sem budilno uro za 4 gld. 50 kr. Agentu sem moral koj 40 kr. plačati, kot nekako provizijo. Odhajajoč zatrdil

mi je, da dobim naročeno uro že v teku osmih dnij. Od dne do dne sem potem pričakoval, ure pa ni bilo. Minul je teden, minul je mesec in še nekaj čez; a ure še vedno ni bilo. To me je ujezilo in pisal sem Ferd. Mellanu v Prago, zakaj mi ne pošlje naročene ure. Kmalu pa dobim odgovor, da proti plačilu na obroke ne more dati ure za 4 gld. 50 kr. temveč za 5 gld. 50 kr., torej za 1 gld. dražje. To me je jako iznenadilo. Hitro mu odpišem, da mi mora uro poslati pod istimi pogoji, kakor sem se z njegovim zastopnikom zgovoril. Na to pismo pa mi poštena (?) firma Ferd. Mellana v Pragi niti odgovorila ni več. Pozneje sem še zvedel, da so tudi drugi naročili raznega blaga pri omenjenem agentu, da pa nihče

Klicani prihiti skoro brez sape.

„Nimate nič dela? S tem možem se bodeta vežbala. Jaz sem ves proč. Kadar bo imel dovolj, tedaj ga pustite!“

Nato zapali si viržinko, pogleda še jedenkrat po strani na Žolna in mrmra odhajajoč mej zobmi „šmirhanzel!“ Korporal od dne kriči za deset drugih, Žolna pa koraka in se obrača v potu svojega obraza po dvorišči. No, pa ta strgost trajala je le toliko časa, dokler ni odšel stotnik z dvorišča.

Ko se je zrak sčistil, pomiri se korporal ter dè tiho „rut“.

Iz Žolninih prs prikipel je močen, globok vzdih. Sanjavo pogleda v daljavo in oči se mu mrzlično zaiskré. Korporal ga nekako sočutno premeri od glave do peta ter reče: „Vidite, Žolna, koliko moramo mi radi vas prestat! A vkljub temu niste slab dečko! — Toda tak vojak bi jaz ne hotel biti — za ves svet ne!“

Žolna je stal, kakor bi teh besedi ne slišal, rekel ni nič, toda iz oči pritekli sta mu dve debeli solzi, zdrknili po licih ter se blesteli na mehki bradi.

„Vender ne bodete jokali, kakor . . . ? potrudite se, bodite mož, na kak način se bodete že iz te reve izkopali!“ reče korporal ter dodá z mehkim glasom: „Rast!“

Odšel je v vojašnico, čez nekoliko trenutkov pa zaklical pri oknu: „Infanterist Žolna — domov!“

Drugi dan je „taktiš“. Stotnije stoje že na dvorišči čakajoč svojih voditeljev.

Kmalu prijezdijo slednji na konjih. Po širnem dvorišči done povelja in ženkeče orožje.

Osobito se čini 10. kompanija. „Gevergrifi“ gredo vojakom izpod rok, kot bi bilo vse namazano.

Stotnik pregleda kompanijo in se ustavi pred Žolno, na čigar obrazu se javi obupna resignacija.

ni nič dobil. Poleg tega je pa moral tisti, ki je naročil le za jeden gld. vrednosti, tudi plačati 40 kr. agentu, kakor jaz, ko sem naročil za 4 gld. 50 kr. Dragi čitatelji! Povedal sem vam to le v svarilo, da se ne bodete dali tudi vi tako oslepariti, kakor je napominani agent osleparil mene in še nekatere ljudij v naši fari. Kadar se priklati takšen agent, kar čez prag ž njim!

Iz Zagradca ob Krki 17. maja 1892. Nisem še bral dopisa iz našega zapuščenega kraja v cenjenem „Rodoljubu.“ To tudi čuda ni, kajti zdaj ni več tako, kakor je bilo pred kakimi 40 leti, ko je ropotala fužina ob grmečem slapu Krke in ko so tukajšnji žebjarji služili lepe novce. Vender se bo uresničila želja Dolenjcev, da poteče železnica tudi po dolenjski strani a Bog pomagaj, da mi in vsa Krška dolina ne bo imela toliko dobička od nje, kakor bi lahko. Sevé udati se treba in pomoči si še kolikor je moč. Najbližje k železnici nam bode na Ivančo Gorico, ker po bližnicah prideš v dobri uri tija. Vožna pot čez Gabrovčič in Muljavo pa je zelo potoglava in grapasta ter po naši misli šla bi bolj po ravnem od Zagradca čez Gabrovščico pri Zagradci na Gorenjo vas. Ta cesta ne veljala bi mnogo, samo bi se morale sosedne občine skupno oglasiti pri pristojnih, posebno deželnih oblastih, da se izvede. S tem bi ne bilo pomagano samo nam, temveč vsi suhi krajini kar je je do Žužemberka in nad njim, ker iz Žužemberka samega ne bilo bi dalje kakor na Stražo in prihranila bi se cela vrsta stacij. Upamo, da se bode za to misel pognal tudi sedajni posestnik Čosperske graščine in naših fužinskih razvalin pa še neusahnenega slapu g. Lavrič na Rakeku. Velika škoda je take vodne moči, kakor nam jo je dal Bog ob Krki in ki se je cenila več tisoč goldinarjev, velika škoda pa je tudi cenih dobrih delavcev, katerim je še dobro v spominu nekdanjo fabriško delo in izmed katerih je še sedaj več dobrih žebjarjev, ki delajo kakor sploh velja, dōsti boljšo robo kakor gorenjski. Anti ročno delo ne velja več, vse prežene tuji fabriški izdelek, mi pa ginemo. Kar je trdnejega, seli se v Ameriko in med

rudarje in ako se nam ne pomore sedaj, ko se stavi železnica, ostali bomo na samem kakor zapuščeno mravljišče. Še dandanes nima drugi zaslužka kakor dva, trije krčmarji pri katerih se vstavljajo vozniki, greoč na Ljubljano; kadar steče nova železnica tudi tega ne bode. Gani se torej, ki vodite naše občine. Še skromno željo imamo. Pri nas je fara in šola, pošto pa imamo 2 uri daleč v — Žužemberku in le g. župniku zahvaliti se je, da nam navadna pisma in novine da prinesiti dvakrat v tednu od tam pri čemer se seveda časih kaj pogubi, posebno „Rodoljub“. — Naj se torej že enkrat uresniči govorica, da dobimo pošto, kar bi ne bilo dobro samo za naš kraj, ampak za ves bližnji svet, tako za vso ambruško občino, za Sela in vse vasi ob Krki!

Iz Godoviča 17. maja. [Izv. dop.] (V o b r a m b o.) Molčanje je časih veliko več vredno, kakor pisanje, zlasti če se kdo zateče k „Slovencu“, katerega sicer z vseh prižnic priporočajo, ki je pa vender takšen, da ga nihče nič ne obraja. Zavarovalni agent g. Makovič iz Idrije pa si je mislil, molčati ne smem, sicer sem ožigosan in zato je odgovoril. Da se ni zagovarjal v „Slovenca“, bi mu morda še kdo verjel, da je pisal resnico. A tako?! G. Makovič pravi, da je bil v „Rodoljubu“ „zlobno“ napaden. Vse, kar je čitati v „Rodoljubu“, vse je „zlobno“, sevé da le po sodbi „Slovenca“. Vi g. Makovič, pravite, da niste pogorelki, o kateri je bil v našem dopisu govor, niti krajcarja odtrgali. Res je, krajcarja ji niste odtrgali niti jednega, pač pa 3 gld. Ko bi vam mogli dokazati, da ste ji odtrgali le jeden krajcar, potem radi verjamemo, da plačate še enkrat 400 gld. v kakšen dober namen, tega pa seveda ne more nihče dokazati. — A tega vender ne bodete tajili, da ste pogorelki rekli, naj plača vse to, kar ste zapili. Ali ni pogorelka vedno domov silila, ker se ji je mudilo? Ali se ne pravi to siliti koga, naj poplača kaj? Gasilci pobotnice za 10 gld. niso hoteli podpisati, kako, saj ni bilo denarja nikjer. Vi ste bili dobili 10 gld. od zavarovalnice (ne, kakor je bilo poneljudi pomoti rečeno v dotičnem dopisu od pogorelke),

Orlovi pogled častnikov premeri, nekolikokrat postavo vojakovo in nakrat se razljuti. Vojaki že čutijo, kaj to pomeni: „Aha, ta jih danes zopet dobi!“

„Himellavdon“, zakriči stotnik, da se vsa vrsta stresne. „Ta mož danes k raportu!“

Več ni rekel, obrnil je konja in velel k odhodu.

Bobni ropočejo, koraki done in dvorišče se polagoma spraznuje.

Štiri ure „marša“ zdé se Žolni prava večnost! Konečno se vrne stotnija domov s petjem, kojega se pa Žolna in stotnik nista udeleževala.

„Raport“ zakliče stotnik in že se postavljajo vsi, kateri hočejo kaj prositi, ali kateri se morajo oglasiti k raportu, da „fašejo“ za kake nerodnosti zaslužen kazni.

Po običajnih ceremonijah pride slednjič vrsta na Žolno. Stotnik je že ves spehan in izkričan, ali pred tem nesrečnikom se znova oživi.

„Glejte, vi ste najslabši vojak cele armade! Človeče, niti v zelnik vas bi jaz ne postavil! Saj pravim šmirhanzel! Nesnaga prišije si gumbo z belo nitjo! Da pošljemo vas na čelu armade proti sovražniku, bi nam bilo dobro! Sovražnik bi se valjal od smeha po tleh, mi bi jih pa postrelili brez truda!“

„Kakšno kazni ste imeli zadnjikrat?“ vpraša stotnik.

„Ponižno prosim, petkrat vezi“, oglasi se Žolna.

„Takó! Sedaj imate 24 ur zapora!“

Žolni se je lice pri teh besedah radostno razširilo! Kaka blaženost to! Celih 24 ur ne bode nikogar videl, nobene vizite, nobenega vežbanja, nobenih zabavljic — skratka nič, kakor le nekoliko trda pričina, na kateri se človek vsaj do sita naleži. Že se veseli na vse to, kako se bode v mislih zabaval z svojo mamico in še nekom drugim.

Korporal od dne odvede ga v „vahtcoimer“.

„To je vojak“, renči stotnik še vedno.

a čudno, zakaj ste hoteli tisti dan, ko ste bili pri sodišči v Idriji, tisto osebo z denarjem kar obsuti. Zakaj ste pa šele pozneje poslali tukajšnjemu županstvu 7 gld., dočim je imelo županstvo od vas že 3 gld. od prej v rokah. Vam to sicer ni jasno, vsaj takega se delate, nam pa štirje gasilci, katerim je namenila družba „Dunav“ onih 10 gld., podarili so to svoto pogorelki pri obravnavi v Idriji in je pogorelka to svoto tudi sprejela dne 12. t. m. Vi govorite o neki goljufiji, ne vé pa nihče, ali smo mi vas goljufali, ali vi nas, zakaj iz dopisa v

„Rodoljubu“ ni razvideti, da bi vam bili očitali kako goljufijo. Mi hočemo le pravico, povsod in v vsakem času, in vsak naj jo spoštuje. Morda ste res imeli dober namen, ali potem bi se ne smeli zateči k „Slovinci“. „Slovenčevo“ prijateljstvo z vami to je stvar, o kateri ne moremo zato, da je sodimo malo častno. Kdor ima čisto vest, se lahko v bolj honestnih listih zagovarja. Če ste pa vi hoteli pri nas pometati dimnike, morali ste začeti pri dimnikih in ne pri litrih. S tem bodi konec temu prepiru.

Slovenske in slovanske vesti.

(Baron Gödel-Lannoy,) bivši slovenski deželni in državni poslanec za kmetijske občine mariborske in bivši namestnik deželnega glavarja štajerskega, umrl je v Mariboru dne 21. maja v 72. letu svoje starosti. Naj v miru počiva!

(Kako spoštuje vlada naša krajevna imena.) Neka trgovka v Trstu hotela je poslati nekoliko zabojev v Kamnik na Kranjskem in naredila na vozni list napis tako, da je zapisala slovensko ime starodavnega tega mesta. Na voznem listu se je tudi povedalo, da ceni pošiljalka zgubo, ako bi pošiljatev ne prišla pravočasno v Kamnik, na 30 gld. Železnica pa ni poslala zabojev v Kamnik, ampak samo v Ljubljano in od tukaj naznanila prejemniku, da je zanj toliko in toliko zabojev na kolo-dvoru. Dotični prejemnik imel je vsled tega pravico tirjati, da se mu povrne škode toliko, kolikor je je zaznamenoval, a glavno ravnateljstvo je prošnjo in tožbo odbilo, češ, da postaje K a m n i k sploh nikjer na svetu ni, da je pa vseskozi slovenskega mesta Kamnika na Kranjskem ime S t e i n. No, ta je pa lepa! Če nam pošilja vlada uradnike, ki ne znajo slovenski, morali bomo njim na ljubav opustiti svoja izvorna krajevna

imena. Odločno tirjamo, naj vlada skrbi, da se nastavijo na slovenskih tleh uradniki, kateri znajo slovenski, tirjamo pa tudi, naj se v vseh imenikih postaj postavijo poleg navadnih nemških imen na Slovenskem ležečih postaj tudi pristna slovenska imena. Če ima vlada denarja dovolj, da ga meče pri oknu, in dunajske prometne naprave, valuta in še druge predloge so povsem nepotrebne, potem naj si dobi tudi potrebnih sredstev, da bo ustregla našim željam.

(Iz Škocijana na Dolenjskem) prihajajo nam pri-tožbe, da se tam od neke strani nedostojno agituje zoper naš list. Mi za danes dotičnega gospoda posvarimo, naj nas pusti v miru, kakor ga pustimo mi. Če to svarilo ne bo pomagalo, storili bomo korake, ki bi mu utegnili biti jako neljubi. Če nam pa ve kaj slabega očitati, naj to očitno pove in dokaže. Mi se solnca ne bojimo.

(Občinske volitve v Ljutomeru.) Borba pri volitvah v občinski zastop ljutomerski je bila huda, zmagala pa je nasprotniška predrznost in nemškutarska nersramnost tukajšnjih uradnikov. V tretjem volilnem raz-redu izvoljeni so bili slovenski kandidatje z veliko večino, v drugem zmagali so kandidatje nemškutarskih uradnikov,

„Tega bi rad videl pred sovražnikom! Saj bi še z bog neumnosti in nesnage pošteno umreti ne znal!“

Gora v levo, gora v pravo —

In povsod na skali skala. —

In mej temi pečinami kar mrgoli modrih sukenj. Od daleč pa se čuje kakor grom. Hurááá! Tako doni mej skalami in mnogobrojna jeka odgovarja: r r á á á — Kaj pomeni to? Se li bliža nevihta? Ne, to ni nevihta. To je pogorska bitka, v kojoj se je zapletel slovenski polk s hercegovskimi ustaši. Vojaki stiskajo se za skalami, plazijo se po zemlji, beže skrivaj nekoliko korakov naprej in se zopet skrijejo. S skal se usiplje smrt v podobi svinčenih krogelj. Gorjé mu, kdor se ne zna ali ne more skriti, gorje mu, kdor se bežeč iz jednega skrivališča v drugo nenavajen skal ali pa utrujen izpodtakne Hercegovski junaki merijo dobro in njihove

stare puške neso smrt tje, kamor jo pošlje njihov gospodar

Deseta kompanija si pridobiva slavo.

Jeden oddelek s poročnikom na čelu dere poskalah naprej.

Solnce žgé, kolena se utrujena zapletajo, usta žejna in prašna zevajo. Pritisni se k skali, za njo išči skrivališča pred svinčenkami sovražnikov, a ob skali se skoro ožgeš. Vse na okoli diha grozo! Vročina je morilna, vojaki pa drug za drugim padajo onemogli na kamnata tla. — Le malo kdo sledi svojemu voditelju in še ta zdaj zdaj onemore. In ojači se zopet, napne vse moči in drvi naprej. Smrt jim je sedaj jedini delež. Toda to bode častna smrt, rana iz rok sovražnikovih.

Nedaleč se že rudé čepice mej skalami, bleskečejo se dolge cevi pušek in bridki handžarji.

In zopet sta pala dva moža za svojim poveljnikom. Ta ne vidi in ne sliši, kaj se godi krog njega, svoje s krvjo zalite oči upira na oni kraj, kjer ga čaka smrt.

v prvem pa so naši kandidatje propadli samo zato, ker so dobili Nemci od zunaj pomoči. Celo z Dunaja, Maribora itd. prihiteli so na volišče nekateri nemškutariski posestniki, kar pa nas je najbolj razžalilo je to, da je srečno odpravljeni bivši okrajni naš glavar Mac Newin glasoval z nemškutarji, če prav je sedaj sto milj od nas in če prav vsaj v določbah obč. volilskega reda štajerskega nikjer nič rečeno, da bi smeli voliti častni tržani. To pot se je našim nemčurjem še posrečilo, da so v prvem razredu zmagali za borna dva glasa; drugikrat pa upamo, pa se jim ne bo več. Da pa od naših davkov plačani uradniki ne bodo več vodili agitacije zoper nas, zato bomo že skrbeli, zlasti ker bi tem uradnikom nič ne škodilo, če bi bili v uradu malo bolj delavni.

(Kmetijsko podružnico za Žužemberk in okolico) ustanovili so v Žužemberku dne 1. junija. Na shod je došlo mnogo kmetovalcev iz vse okolice.

(Občinske volitve v Novem mestu.) Nemškutariska predrznost prisilila je novomeške narodne volilce, da so za prihodnje volitve postavili izključno narodne kandidate in sicer: za I. razred odborniki gg.: Ignacij Fajdiga, dr. Jos. Marinko, J. Loger, Fr. Seidl, dr. Jakob Šegula, J. Škrlj; namestniki gg.: Viktor Durini, Ljud. Ilovski, Martin Mohar, — za II. razred odborniki gg.: Maks Brunner, Jos. Košiček, Adolf Pauser, dr. Albin Poznik, Vinko Umek, dr. Ivan Vavpotič; namestniki gg.: Fran Košiček, Jos. Mogulič in Anton Vrtačič; — za III. razred odborniki gg.: Gregor Gregorec, Anton Jarc, Franc Kastelic, Anton Kos, Ivan Krajec, Franc Perko; namestniki gg.: Fr. Goleš, Anton Kastelic, Dragotin Kunc. — Ti možje so vsi odločno narodni in ker so nemškutarji novomeški postavili svoje može, zato je dolžnost vsakega zavednega Slovenca, da pride na volišče in odda svoj glas zanje. Prava sramota bi bila za Novo meto, če bi dobili nemškutarji večino v občinskem odboru. Novo mesto je slovensko in mora slovensko ostati.

(Nemški šulverajn.) Dne 26. maja vršil se je na Dunaji občni zbor te družbe, ki strmi za tem, da bi ponemčila in svojemu narodu odtujila kar največ slovanskih otrok. V to svrhu vzdržuje celo vrsto ljudskih šol in otroških vrtcev ter podkupuje tudi posamne učitelje, da delajo tako, kakor je njej všeč. Na Slovenskem vzdržuje ta družba 4 ljudskih šol in 8 otroških vrtcev. To vseskoz politično društvo je naši slavni vladi posebno milo in drago. Na občni zbor sta prišla tudi c. kr. minister grof Kuenburg in c. kr. namestnik grof Kielmansegg in se tam pajdašila z največjimi nasprotniki našega naroda. Vlada je s tem, da je poslala dva visoka uradnika na občni zbor, pokazala jasno in določno da odobrava delovanje tega društva in namestnik Kielmansegg je to izrecno povedal. Vlada odobrava delovanje društva, ki dobiva iz Pruske podpore, vlada odobrava, da hoče tá družba pokončati slovanske narode, vlada odobrava, da lovi ta družba slovanske otroke kakor hudič duše, vlada odobrava, da se slovanski otroci v teh šolah nič kaj prida ne nauče, vlada odobrava, da podkupuje in demoralizuje ta družba učitelje, to vse se vidi slavni vladi dobro, „pedagogično“ in „patrijotično“ — in vzlic temu pobirajo naši poslanci za to vlado stopinje. Pač žalostno!

(Za živinorejce.) Vlada je predložila državnemu zboru načrt zakona, s katerim hoče v okom priti vedno bolj se razširjajočim plućnim boleznim med govedjo. Vlada namerava pobiti vse na plučah bolne živali, potem tiste, ki so bile z bolno živaljo v enem hlevu, oziroma v sosednem hlevu; lastnik živali dobil bode odškodnino in sicer lastniki tistih govedi, katere so bile v hlevu, sosednem tistemu hlevu, kjer je bila bolna žival, popolno ceno, za vse druge živali pa si bode država odtrgala pri vsakem goldinarji cene — 5 kr.

(Nova posojilnica.) V Št. Janžu v Rožu na Korškem odprli so dne 15. majnika novo posojilnico. Prišlo je iz treh župnij mnogo posestnikov, ki so se upisali za ude. Že prvi uradni dan je imela posojilnica 4000 glđ.

„Hurrá!“ zakliče glasno.

„Hurrá!“ odziva se za njim iz treh gl.

„Hurrá-rá-á“ odgovarja z umirajočim glasom jeka od skalin.

Častnik zavihiti sabljo in se obrne k svojim, da bi jih s poslednjimi besedami spodbujal k junaštvu. Sedaj še le zapazi, kako se je skrčil njegov oddelek! Gredó proti presili, proti presili dobro skriti! Obrniti se? — Uteči? — Sramota! Sploh bi pa bilo tudi prepozno!

„Naprej, tovariši, naprej, hurrá!“ zakliče v materalinskem jeziku k vojakom, koje je še pred kratkim celo drugače nazival.

Handžarji zvenkečejo, puške pokajo, bodala done — — krik, stok, hropenje umirajočih.

Vse tiho. Mej skalami leži čvetero razmesarjenih trupel, okoli in okoli kri in raztreseno orožje.

Ustaši so odnesli svoje ranjence in mrtve in kolikor je pripuščal čas, tudi druge bojne trofeje.

Nad mrtveci klanja se nekaj častnikov, nekoliko v stran pa gleda vrsta vojakov s solznimi očmi na svoje pale tovariše.

Stotnik desete kompanije reče: „To so bili uzorni junaki.“

Drugi častnik skloni se k najbližjemu mrtvecu in mu potegne iz žepa zavitek. Na tla pade bel listek.

Častnik ga dvigne ter čita glasno: „Infanterist Janez Žolna!“

„Moj šmirhanzel!“ zašepče stotnik.

„Torej je venderle znal umreti junaško!“ doda močno ginjen in sname kapo.

Iz oči pritekale so mu debele solze, bridko, zelo bridko se mu je storilo pri srci — —

Nató otere si z roko solze ter se vrne z resnim, hladnim obrazom k svoji stotniji.

prometa. Nova posojilnica daje od vlog $4\frac{1}{2}\%$ obresti, od posojil tirja pa le 5% , torej dela le s pol procentom dobička, s katerim pokrije stroške. Slovenci, oklenite se tega svojega zavoda!

(Občni zbor „Edinosti“ v Trstu.) Primorskega političnega društva „Edinosti“ XVIII. občni zbor vršil se je dne 29. maja v Trstu. Udeležba je bila jako velika. Razven drugih članov došla sta tudi drž. poslanca dr. Laginja in Spinčič. — Deželni poslanec in predsednik Mandič pozdravil je navzočnike, tajaik je poročal o odbo-rovem delovanji v minolem letu, blagajnik pa o društva denarnem stanji, kar se je vse odobrilo. Po končanem vspredu vprašal je tržaški advokat dr. Gustav Gregorin državnega poslanca Spinčiča: 1.) Zakaj je vstopil v Hohenwartov klub? 2.) Zakaj je potem izstopil iz tega kluba? 3.) Kakšno je bilo njegovo delovanje po izstopu? 4.) Zakaj se ni osnoval slovensko-hrvatski klub? — Posl. Spinčič, pozdravljen z velikim nalušenjem, odgovarjal je obširno. Povedal je, da se je koj po izvolitvi začel po-tezati zato, da se ustanovi slovensko-hrvatski klub, ker pa drugi slovenski in hrvatski poslanci niso hoteli osno-vati ga, vstopil je v Hohenwartov klub, proti svojemu prepričanju. Na to je navel vse korake, katere je storil, da se odpravijo neznano hude razmere v Istri, da pošlje vlada nepristranskega komisarja tja, da bi se poučil o razmerah, a ker le ničesar ni dosegel, ker ga slovenski in hrvatski tovariši in Hohenwartov klub sploh nista za-dostno podpirala in ker tudi nimajo toliko upliva, da bi res mogli kaj doseči, ostavil je ta klub, ko je minister Gauč razžalil ves narod in njegove poslance. Poiskal si je drugih zaveznikov in jih našil; mladočeški poslanci ga podpirajo pri vseh korakih. Govornik se je tudi zava-roval proti podtikanju, da tira nekako „visoko in nadi-kalno politiko“, kakor mu to podlo podtika „Slovenec“ in dokazal, da dela vlada po načrtu zoper nas, in da je zato on ne more podpirati. G. Balanč s Proseka je pred-lagal, da je izreči posl. Spinčiču in Laginji zahvalo za njiju delovanje in da je posl. Nabergerja naprositi, naj se jima pridruži in izstopi iz Hohenwartovega kluba, kateremu nasvetu je pritrnil mestni odbornik tržaški Živic in priporočal zvezo z Mladočehi. Posl. dr. Laginja izjavil je, da se strinja do pičice s Spinčičem, srečen je, da ni vstopil v tisto limonado, kateri pravijo Hohen-wartov klub. Zavrnil je podle napade „Slovenca“ in obečal, da bodeta hodila on in Spinčič od vasi do vasi, od me-sta do mesta in učila ljudstvo, kakor sveta apostelja Peter in Pavel. — Na to stavili so posamni člani razne nasvete in resolucije, katere so vse obveljale. Pri volitvi vol-

jen je bil predsednikom znova g. Mandič. — Ta shod je sijajen dokaz zaupanja, katero imajo primorski Slovani do svojih poslancev, in najhujša obsodba tistih, kateri vsak čas zaidejo s prave poti in zanemarjajo svoje dol-žnosti, samo da se morejo še nadalje greti ob milosti vlade.

(Banka „Slavija“) imela je dne 15. t. m. svoj občni zbor. Iz letnega poročila, katero nam je priposlalo generalno ravnateljstvo tega uzorno slovanskega zavoda, posnemamo, da je dne 31. decembra 1891 banka „Sla-vija“ štela 228.472 članov, ki so imeli pri njej zavarovanega kapitala 227.260.237 gld. 64 kr. Zavarovalne premije uplačalo se jej je 1.175.603 gld. 46 kr.; izplačala pa je svojim zavarovancem za škode in deleže vzajemno podedovanjskih društev 1.571.628 gld. 68 kr. Same obresti, katere je banka prejela od plodonosne naložitve svojih fondov, znašale so 235.882 gld. 87 kr. in so se porabile za zopetno pomnožitev fondov, ki kljubu ogromnim izplačilom v lanskega leta iznašajo 5.479.788 gld. 90 kr. Kako zelo skrbi banka „Sla-vija“ za varnost svojih članov, razvidno je iz tega, da iznaša nje rezervni fond za požarna zavarovanja $69\frac{1}{2}\%$ vseh letnih premij, dasi ministerski razpis že 33% letnih premij proglašja za zadostno rezervovanje. Tudi za svoje uradnike skrbi banka „Slavija“ prav uzorno, kajti njihov pokoj-ninski fond, ki je nastal večinoma iz prebitkov uprave, iznaša že 209.742 gld. 79 kr., in je le malo privatnih zavodov, katerih uradništvo bi bilo za starost svojo le približno jednako dobro preskrbljeno. — Ako konečno omenimo še, da je banka „Slavija“ v 23 letih svojega obstanka plačala za škode 20.012.991 gld. 82 kr., bode nam gotovo priznal vsakdo, da so to številke, katere pričajo o uzornem vodstvu zavoda in pa o priljubljenosti njegovi povsod, koderkoli posluje. — Poučno je pa tudi, kaj premore poštenje, vztrajnost in dobra uprava, kajti iz primerjevalnega izkaza o uspehih zavarovalnic v letu 1890 prepričali smo se, da banka „Slavija“, ki je bila, — kakor znano — leta 1869 ustanovljena z nezna/no svotico 3000 gld., zavzema danes po velikosti svojih fondov drugo mesto mej 33 avstro-ogerskimi vzajemnimi zavarovalnicami. — Tak zavod zasluži vsekakor vse zaupanje in zato naj bi Slovenci zatekali se množtevilno pod okrilje njegovo, ter dali slovo tujim zavarovalnicam, ki našim narodnim težnjam niso nikdar prijazne bile. Tudi glede zavarovalstva ravna naj se vsak Slovenec po geslu: „Svoji k svojim“!

Razne vesti.

(Papeževa slavnost.) Papež Leon XIII. praznoval bo prihodnje leto dve slavnosti, namreč dne 19. febru-varijske petdesetletnico, odkar je bil posvečen za škofa, dne 13. decembra pa štiridesetletnico, odkar je kardinal. (Izgredi v Hrastniku.) Dne 23. in 24. maja bili so v Hrastniku na Štajerskem izgredi rudarjev, kateri

ne bodo ostali brez žalostnih posledic. Tiste dni prišel je v Hrastnik neki Bavarec s svojo menažerijo ter se sprl z rudarji, tako da so morali žandarji razgnati razgrajalce. Največjega kričača odgnali so žandarji v zapor, delavei pa so ga hoteli oprostiti in so zategadelj napadli bez-nico ter jeli nanjo kamne lučati. Žandarji so se bali, da

bi mogla nastati kaka večja nesreča, zato je jeden vstrelil in zadel rudarja Mačka v ramo, pa ne nevarno. Drugi dan poprijeli so orožniki še nekatere razgrajalce in vse vkupe odgnali k sodišču v Laški trg.

(Malovreden sin.) V Srednjih Bitnjah pri Kranji napadel je dné 22. maja kajžarski sin Jakob Šilar svojega očeta s sekiro in ga ranil na desni roki, potem pa pobegnil, tako da ga žandarji še niso mogli dobiti.

(Pravi Metuzalem) živi v Meksiki. Mož je zdrav in vedno dobre volje, tudi pije ga časih rad in nihče bi ne mislil, da je starejši kakor 90 let, v resnici pa je rojen l. 1738 in je star 154 let. Ta Metuzalem naše dobe se kliče za Kampreha, ime mu je pa Janez.

(Carjev rešitelj.) Sredi preteklega meseca umrl je v Pultavi na Ruskem upokojeni huzarski častnik Osip Ivanovič Komisarov, ki je dné 4. aprila l. 1866 carja Aleksandra II. rešil gotove smrti. Ta dan je namreč neki Kazakov hotel carja ustreliti, prav takrat, ko je stopil iz svojega letovišča. Komisarov je bil takrat navaden klobučarski pomočnik. Ko je videl, da namerja Kazakov vstreliti na carja, priskočil je hitro in izbil zločincu še o pravem času samokres iz rok. Za to je dobil klobučarski pomočnik velika darila, podelilo se mu je plemstvo in postal je huzarski častnik. Umrl je v 53 letu svoje starosti.

(Za rešitev življenja) določeno zakonito nagrado 26 gld. 25 kr. priznala je kranjska deželna vlada čevljarskemu učencu Alojziju Šusteršiču iz Žuzemberka, ker je z nevarnostjo za svoje lastno življenje rešil v Krko padlo šestletno deklico. Deželna vlada koroška priznala je tako nagrado delavcu Janezu Stanglu v Košentavri, ker je iz Drave rešil nekega podjetnika.

(Prijazni posli.) Pri sv. Tomažu na Koroškem ubili so hlapci svojo gospodinjso zato, ker jim ni hotela — žganja dati.

(Ormoški okrajni zastop) je v svoji seji dne 27. maja t. l. izvolil skoraj enoglasno gospoda dr. Ivana Omulec-a, odvetnika v Ormožu, v okrajni šolski svet, na mesto izstopivšega središkega župnika g. V. Venedig-a. Živio!

(Gorice v ormoškem okraji) precej lepo kažejo. Začelo se bode škropiti proti peronospori še ta teden. Sadja letos ne bode mnogo, ker so drevesa v cvetu trpela po dežju in silnem sevr.

(Na Humu) pri Ormožu se je nastavila postaja za meteorologična opazovanja.

(Redkost iz živalskega življenja.) Iz Šturij na Vipavskem se poroča nastopna mična dogodbica. Pred par tedni prikradla se je v hlev nekega posestnika sosedova mačka. V hlevu sta bili dve gnezdi domačih mladih zajčkov. Mačka je pohrustala vse te živalice razen jedne. Tega zajčka pa, kateremu je prizanesla dolga ušesa, prenesla je v svoje gnezdo med štiri mlade mačice. In glej

čudo: požrešna mačka doji malega zajčka z mačicami vred. Prav smešno je videti, kako rije mali uhač med mačicami, da dobi od starke svoj delež in kako se mu starka dobrika.

(Grozna smrt.) Vinogradnik Jožef Rubin iz Klokočovnika pri Ločah, sodni okraj Konjice na Štajerskem, šel je v nedeljo s svojo ženo k nekemu sorodniku v vas in ostavil triletnega sinka Antona samega doma. Dečko igral se je na peči z žveplenicami, vsled česar so se unele na peči ležeče stvari. Ko sta prišla Rubin in žena domov, bil je otrok že mrtev.

(Samomor.) V Trstu skočil je sodni uradnik Karol Sirovič s tretjega nadstropja in padel na mornarja Ugoviča ter ga podrl na tla. Oba sta bila nevarno ranjena. Sirovič umrl je še tisti dan, Ugovič pa bode okrevail.

(Bogat tat.) V Milanu zasačili so nekega ruskega milijonarja, ki je po gostilnah kradel navadne vilice, nože in žlice. Našli so v njegovem stanovanju več tisoč komadov tega orodja. Mož je namreč bolan na možganih, njegovi sorodniki plačujejo zanj vse, kar odnese.

(Ljubezniv kočijaš.) Neka zelo lepa grofica na Dunaji vzela si je novega kočijaša in bila z njim nekaj časa prav zadovoljna. Ko pa se je kočijaš nekoliko udomačil, začel je zanemarjati svojo službo, tako da mu jo je grofica odpovedala. To je moža strašno raztogotilo. Tisti večer, predno je zapustil službo, prišel je zelo pijan domov, vzel v roko bič in se na tihem priplazil do spalnice grofice. Ker pa grofica še ni bila legla, nego se še mudila v drugi sobi, splezal je maščevanja željni kočijaš pod posteljo in tam vsled preobilo užitega žganja — zaspal. Iz tega svojega sna se je še le prebudil, ko ga je začela grofica z njegovim lastnim bičem zgečkati. Maščeval se mož ni, ampak kar hitro jo je odkuril.

(Bogata beračica.) V Trstu zapri so neko s Turškega došlo beračico in našli pri njej 1300 gld. gotovine. Ženska pravi, da si je ta denar priberačila.

(Nesreča.) Blizu Kopra v Istri pasla je zala, 14letna kmetska deklica mezga in imela vrv, na katero je bila privezana žival, ovita okolu svoje noge. Mezeg se je splašil in vlekel deklico za seboj po strmi skalnati brežini. Ko se je končno posrečilo ustaviti splašeno žival, bila je deklica že mrtva.

(Velikanske orglje) bodo postavili v Rimu v cerkvi sv. Petra. Orglje bodo imele 8316 piščalk, a največje piščalke bodo visoke po 14 metrov.

(Verska blaznost) je pri nas precej navadna stvar in temu se ni čuditi. Pa tudi drugod se primerijo takšni slučajji. Na Laškem je sredi meseca majnika neki zakupnik Tauro umoril v trenutku blaznosti svoje tri nedoletne otroke in svojega svaka in sicer tedaj, ko so spali. Morilec je potem utekel in se potikal po okolici, a ko so ga hoteli orožniki prijeti, prerezal si je vrat z britvijo.

Poučne stvari.

Poštne reči.

Važno, da ne rečemo nad vse važno je to, da je napis pri vseh poštah pošiljatelj natančen in jasno pisan, da ga je lahko brati. V tem oziru se veliko preveč greši. Pravilno sestavljen napis pove ime in priimek tistega, kateremu je namenjena pošiljatev, potem kraj, kamor gre, dotično pošto, deželo in, če je pismo namenjeno v kraj, kateri ni v Avstriji, naj se tudi prištavi ime dotičnega cesarstva, kraljestva ali kar si že bodi.

Pred leti še ni bilo toliko poštne prometa, kakor ga je sedaj; takrat je bila še prava redkost, če je dobil priprosti kmetovalec kakšno pisemce. Takrat se je zgodilo takole, kakor pripovedujejo stari ljudje nekje na Dolenjskem: Pride ti na pošto star kmetič, Bog vé s katere gore, pozdravi poštarja prav prijazno in reče: Prosim gospod, ali imajo zame kakšno pismo? Nimam nič, oče, odgovori poštar, kmetič pa še ne da odpraviti: E gospod naj mi dajo kakšno, saj jih imajo cel koš, jaz pa še nikdar nobenega nisem dobil.

Odkar ljudje bolj po svetu hodijo — radi ali ne radi, to nas tukaj ne briga — postalo je tudi pismeno občevanje vse bolj in bolj važno in je primerno naraščalo. Danes se razpošlje na dan desetkrat več pisem, kakor se jih je odposlalo pred l. 1848 v tekom celega leta. Zato pa, da more pošta svoj posel gladko vršiti, zato je nad vse potrebno, da bodi naslov vsaki pošiljati kar najbolj jasen in natančen, da ni mogoča zmeta. Kdor torej sam ne zna napraviti naslova, kakršen mora biti, prosi naj raje koga drugega; s tem si zagotovi, da pride pošiljatev tja, kamor je namenjena, da pride v prave roke. Zato pa še enkrat: kdor hoče, da pošlje kaj po pošti in mu je na tem ležeče, da pride dotična pošiljatev hitro in točno na določeno mesto, ta piši naslov jasno in natančno. Ž.

Hruška.

Hruška potrebuje za vsepešno rast tudi močne, globoke in rodovitne zemlje kakor jablana, pred vsem ji je pa treba tudi zadostne vlažnosti v spodnji plasti.

Hruške je saditi v take lege, ki so zavarovane pred mrzlimi vetrovi. To velja še posebno za fine namizne sorte, ki rodé debel sad. Za take sorte treba je zavetja, da jih ne more veter otresti, pred ko dozore.

Hruške z drobnim in trdnovisečim sadom kakor sploh vse moštнице sadimo lahko v visoke (600—800 m) lege, če tudi niso v zavetju.

V odprtih in vetrovnih legah saditi kaže na pol visoke hruške namesto visokodebelnih.

Škropljenje proti peronospori.

Peronospora ali strupena rosa je dandanes že vsakemu vinogradniku znana bolezen na trtab. V obče je tudi že znano — kakor učé skušnje v zadnjih letih — da zamoremo ovarovati trte pred to boleznijo le s pomočjo modre galice in apna.

Glejmo torej, da se letos vsi skraja lotimo prekoristnega škropljenja z modro galico. Pri tem pa ne zamudimo ugodnega časa. Škropiti je treba namreč na vsak način predno se prikaže bolezen, ker modra galica ne ozdravlja te bolezni, temveč jo le odvrča od trt, dokler se še ni prikazala. Z modro galico se tedaj zabranjuje le nastop bolezni.

Čas za škropljenje.

Kakor učé skušnje dosedaj, pridemo peronospori najhitreje v okom, če škropimo po dvakrat in sicer:

v prvič: pred cvetjem ali precej po cvetju,

v drugič: 4 do 6 tednov pozneje.

Kar se tiče vremena, je lepo vreme za škropljenje najbolj ugodno. Ob deževnem vremenu in ob veliki vročini pa ni škropiti.

Stroški za škropljenje.

Za 1 hektar vinograda (blizo 2 oral) računamo sledeče stroške za dvakratno škropljenje:

10 kg modre galice po 25 kr. 2.50

16 " apna po 5 kr. —80

dnina za dvakratno škropljenje t. j. 6 delavcev po 50 kr. 3.—

Skupaj 6.30

Če računamo še 20 kr. za obrabo škropilnic, nas stane dvakratno škropljenje 1 hektara ali približno 2 oral 6 gld. 50 kr.

Izjava.

Ker se dopis v „Rodoljubu“ št. 9 z dne 7. maja meni podtika, prosim, slavno uredništvo naj izvoli potrditi, da dotičnega dopisa nisem pisal jaz. To potrdilo prosim, ker želim že imeti miru in mi vedno neosnovano natolcevanje že preseda, ker imam drugega narodnega dela dovolj.*)

Mala nedelja dne 10. maja 1892.

Hinko Štuhez l. r.

*) Potrjamo, da g. Hinko Štuhez ni spisal dotičnega dopisa nego da nam je došel od druge verodostojne strani. Upamo, da nepotrebno natolcevanje ne bo odvrnilo g. H. Štuheza od narodnega dela.

Loterijske srečke

dne 2. junija t. l.

Praga 47, 85, 25, 82, 11.

Tržne cene v Ljubljani

dne 1. junja t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	20	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež, "	5	80	Surovo maslo, "	—	72
Ječmen, "	4	23	Jajce, jedno	—	2
Oves, "	2	77	Mleko, liter	—	10
Ajda, "	5	80	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso, "	4	23	Telečje "	—	54
Koruza, "	4	60	Svinjsko "	—	64
Krompir, "	3	40	Koštrunovo "	—	40
Leča, "	11	—	Pišanec "	—	50
Grah, "	10	—	Golob "	—	20
Fižol, "	9	—	Seno, 100 kilo	—	178
Maslo, kgr.	—	86	Slama, "	—	214
Mast, "	—	66	Drva trda, 4 metr.	—	660
Špeh frišen "	—	56	" mehka, 4 "	—	460

Razborni možje v starosti 25 do 30 let, neoženjeni, zdravi in trdni, zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, neomadeževane preteklosti, kateri mogo dokazati, da žive v urejenih gmotnih razmerah, dobe lahko službo **popotnika**, kateri bi se morali posvetiti izključno in neprestano, za kar bi dobivali stalno plačo in posebne nagrade. Kdor je marljiv in vesten, ima priliko priti do gotove in stalne službe.

Oglasé naj se pa samo take osebe, ki morejo zadostiti vsem tem terjatvam, katere **rade potujejo** in imado trdno voljo stavljeni nalogo vedno z **jednako** marljivostjo in **posebno** vztrajnostjo izpolnjevati in se tudi sicer vesti tako, da ne bude ni najmanjšega očitjanja.

Ako bi bil kdo voljan, ne da bi prevzel službo **potnika** nego sicer **mimo navadnega svojega posla** delovati, da si pridobi **postranské dohodek**, tako ima sedaj priliko dobiti tako mesto, katero se **dobro izplača**, kajti dohodki se vedno **množe** in trajajo **dolgo let**.

Lastnoročno v nemškem in slovenskem jeziku pisane ponudbe, katerim je pridejati **prepise svedočb** in v katerih je navesti „reference“, poslati je pod šifro: „201191“ v **Gradeč**, poste restante. (23—9)

Usojava si ponuditi:

Opeko z zarezo za streho prve vrste (Strangfalzdachziegel) 1000 komadov **gld. 45.—**

Opeko z zarezo za streho druge vrste, 1000 komadov **gld. 33.—**, zraven spadajoče žlebake z zarezo po **20 kr.** komad.

Za trpežnost jamčiva **tri leta**, tako, da kar bi se utegnilo razzebsti te opeke jo nadomestiva z novo **brezplačno**.

Na zahtevanje sva pripravljena poslužiti z uzorci.

Prodaja in zaloga je:

Konjuški trg št. 10 v Ljubljani

(31)

Knez & Supančič.

Vozne zvezke

(Rundreisebillets)

najpripravnejše in najcenejše vozne karte sedajnosti, veljavne za vsak vlak, letne karte, prirejanje posebnih vlakov priporoča

Jos. Paulin v Ljubljani

mejnarodna potovalna pisarna, (29-4)

kjer je tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno pozvedeti. Za pismen odgovor naj se znamka priloži.

Prostovoljna prodaja posestva v Gorenji vasi.

Podpisanec prodam iz proste roke hišo v Gorenji vasi pri Ribnici, obstoječo iz dveh zdolnjih in treh podstrešnih sob s kaščo, kuhinje in dveh kletij, skednja in živinskega hleva; tudi je zraven svinjski hlev z gnojnišnico in koliba za drva. Na vrtu je vodnjak (štirna), zidan s cementom. Pri tej hiši je tudi prodajalnica (štacuna) s specerijskim blagom ter se vsa štacunska oprava proda kakor stoji. Hiša je nova in obokana (velbana), zidana v najlepšem slogu in jako pripravna za krmo, ker je pri cesti na lepem prostoru. Posebno se je pa nadejati v tej hiši dobre trgovine ravno sedaj, ko se bode začela graditi „dolenjska železnica“, ker je komaj streljaj od železnične proge oddaljena. Proda se s hišo tudi vrt, ležeč koj za hišo in v griči je tudi del gozda za drva. Kogar bi torej veselilo to posestvo kupiti, naj pride pogledat, da se prepriča. Vse drugo se izve pri Antonu Ferušek-u, posestniku in trgovcu s specerijskim blagom v Gorenji vasi pri Ribnici (Dolenjsko). (28-4)

Zobni zdravnik iz Berolina
UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 Ljubljana I. nadstropje

ordinuje od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne; ob nedeljah od 9.—11. ure dopoldne; za siromake ob petkih od 9.—10. ure dopoldne. (22-9)

Velika zaloga vsakovrstnega žita

sočivja, isterskega in kraškega brinja ter drugih deželnih pridelkov je na prodaj po najnižjih cenah z točno in pošteno postrežbo pri

Ivan-u Knez-u v Ljubljani

(30-1) Marije Terezije cesta št. 3.

Kuverte s firmo

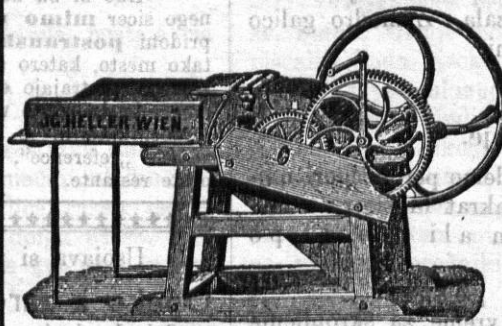
in
vizitice

priporoča

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani

po nizki ceni.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice
čistilne mline za žito
izbiralnice
rezalnice za krmo
mline za sadje
tlačilnice za sadje
tlačilnice
za grozdje in vino

kakor udi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja najceneje (26-5)

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastonj in frankovano.

Stroji se dajo na poskušnjo — jamoi se zanje — pogoji so ugodni.

Cene so se znova znižale!!!